

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 80.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Ob vsedelavskem zletu.

Na včerajšnjem kongresu železničarjev je dejal avstrijski delegat, da je Jugoslavija edina država, ki nima v parlamentu niti enega, samo delavskega zastopnika. Ne vemo, če je oblila naše delavske voditelje rdečica, ko so slišali to absolutno resnično konstatacijo, pač pa vemo, da bo ta konstatacija držala še precej časa in sicer edino po krivdi delavcev, ki trpe, da je zaradi svojih voditeljev delavstvo pri nas politično tako razcepljeno, kakor nikjer na svetu.

Na eni strani niti enega zastopnika v parlamentu, na drugi strani pa toliko strank, da jih ne more niti verziran politik več razlikovati, to je stanje, ki bi ga moralo delavstvo že davno odpraviti, če je njegova stanovska zavest v resnici živa. Pa tudi iz drugega vzroka. Kdo pa naj vendar vzame vse pritožbe delavcev o zapostavljanju in slabih socialnih in gmočnih prilikah za resne, če pa delavci kljub temu ne čutijo potrebe, da bi se združili in odpravili sedanjo razcepljenost? Če delavci sami ne čutijo potrebe, da uporabijo svojo moč, ki jim jo daje splošna in enaka volivna pravica, zakaj bi drugi skrbeli za njih koristi?

Za podjetnike je sicer silno dobro, če so delavci politično razcepljeni, ne pa tudi za javno življenje. Zakaj politika naroda je dobra samo takrat, kadar imajo v njej besedo vsi faktorji, ki so merodajni za narodno gospodarstvo. In delavski stan ali razred je faktor v narodnem gospodarstvu in samo zato naglašamo politično škodo, ki izhaja iz razcepljenosti delavcev. Delavski stan mora nujno biti vedno za napredek in da nima danes naše javno življenje te motorne sile, je težka krivda delavskih voditeljev pred vsem narodom.

A še drugo važno nalogo imajo rešiti delavci. Ni zadosti, če mislijo delavci vedno le na to, kaj bodo zahtevali, temveč čas je, da mislijo tudi na to, kako bodo dvignili produkcijo. Ker od vseh je delavec najbolj zainteresiran na dvigu produkcije, kajti na čim višji stopnji je ta, tem višje so tudi delavske plače. Slabo razvito gospodarstvo ne zmora visokih plač in zato je nad vse naravno, da najbolj bogata Amerika plačuje tudi najboljše plače.

Delavec je zato interesiran na tem, da se vodi v državi dobra gospodarska politika, zato pa mora tudi delavec stremeti za tem, da se že enkrat neha doba fraz in da se prične doba dela. Žalibog pa je treba konstatirati, da imajo ravno pri delavcih frazerji še obilo sreče. Tista že tisočkrat obrabljena fraza o izmožganih delavskih žuljih, zasoljena z neresničnim ogorčenjem, je še danes privlačen argument, pa čeprav ni izmožganje noben privilegij delavcev. Tudi drugi stanovi bi mogli zapeti o tem učinkovito pesem.

Verjetno je, da te naše odkrite besede ne bodo delavskim voditeljem nič kaj po volji in morda se bodo tudi drugi obregli ob nje. Toda to nas ne more motiti. Resnica je samo ena in ostane resnica, pa če je prijetna ali neprijetna. Napreduje pa samo tisti, ki si upa tudi najbolj trdi resnici pogledati v oči. Če hočejo delavci, da bo imel njih vsedelavski zlet ne samo manifestacijski, temveč tudi moralen in stvaren uspeh, potem morajo pogledati resnici neustrašeno v oči. In pričeti s sanacijo svoje politične organizacije, ker po sedanjosti poti so mogoči samo neuspehi.

Razcepljenost vsled ozkogrudnosti voditeljev je slab uvod v delavske manifestacije, kakor so resolucije, ki samo tožijo njen slab zaključek.

Konflikt z Albanijo bo v kratkem poravnal.

Beograd, 4. junija. Incident, ki je nastal med našo državo in Albanijo povodom aretacije našega dragomana v Tirani Djuraškovića, še vedno ni poravnal. Na včerajšnjih posetih pri našem zunanjem ministru dr. Voji Marinkoviću se je ugotovilo, da se spor med Jugoslavijo in Albanijo suče v pravcu izmirjenja med obema državama.

Sinoči ob 8.30 je posetil dr. Vojo Marinkovića italijanski poslanik general Bodrero, ki se je zadržal pri njem nad tričetrt ure. Pred njim je bil pri pomočniku zunanjega ministra podtajnik italijanskega poslanstva na našem dvoru. Na sestanku med Vojo Marinkovićem in generalom Bodrerom se je razpravljalo o albanskem vprašanju in specielno o sporu, ki je nastal med Jugoslavijo in Albanijo radi aretacije našega dragomana v Tirani. Za tem je dr. Vojo Marinković odšel iz kabineta zunanjega ministristva ob 9.30, kjer so ga čakali novinarji in ga zaprosili za informacije

o poteku razgovorov z ozirom na incident. Zunanji minister dr. Voja Marinković je izjavil, da se službeni komunikacije o tem sporu nahaja v tiskarskem oddelku zunanjega ministristva. Komunikacije o albansko-jugoslovanskem sporu z ozirom na aretacijo jugoslovanskega dragomana v Tirani se glasi:

»Danes je albanski poslanik v Beogradu izjavil ministru zunanjih poslov, da je albanska vlada takoj voljna izpustiti na svobodo aretiranega dragomana Djuraškovića v Tirani pod pogojem, da naš poslanik v Tirani umakne ostre izraze v svoji protestni noti.«

Minister zunanjih zadev dr. Voja Marinković je izjavil, da je že izdal ukaze našem poslaniku v Tirani, da zahteva pri albanski vladi, da se naš dragoman Djurašković takoj izpusti na svobodo in da se o vsem drugem more govoriti in pogajati z albansko vlado te tedaj, ako ona zahteva naše vlade brezpogojno ugoditi.

Krvave demonstracije delavcev v Solunu.

Beograd, 4. junija. Včeraj so prispele iz Soluna vesti, da je prišlo dopoldne do uličnih demonstracij, pri katerih je bilo deset delavcev ubitih, mnogo jih je pa bilo ranjenih.

Delavci so hoteli demonstrirati zaradi brezposelnosti. Od ranega jutra so se z velikim številom žena zbirali, da demonstrativno zahtevajo kruha. Ob 8. in pol se je razvila povorka s kakimi 150 ženami v prvih vrstah in za njimi 300 moških v smeri proti Delavskemu domu. Iznemajda pa jih je napadla policija in oddelek kavalarije. Ko so hoteli delavci na vsak način prodreti do Delavskega doma, jih je ustavila vojska in uporabila orožje.

V tej borbi je prišlo do grozovitih prizorov. Neki oficir je udaril delavca s sabljico sredi po glavi tako, da mu jo je razklal.

Ta spopad je nastal vsled stavke v tvornici tobaka v Kavali. Od tod se je stavka razširila tudi na Solun. Splošno se smatra, da stoji Grška pred zelo važnimi dogodki, ker je nezadovoljstvo v državi vedno večje. Grški politični krogi zatrjujejo, da je Venizelosov prihod okrepil nezadovoljstvo proti režimu. Zdi se, da je tudi Plastiras v zvezi z Venizelosom. Včerajšnji dogodki v Solunu so, kakor vse kaže, šele začetek velikih neredov.

POSŁANIŠKA KARIERA DR. LAZE MARKOVIĆA SE BLIŽA KONCU.

Beograd, 4. junija. V Beogradu se nahaja že dalje časa prvi minister narodnega zdravja v Jugoslaviji, dr. Uroš Krulj. Dr. Krulj je bil pred vojno eden glavnih srbskih voditeljev v Bosni in sicer je bil vodja narodne grupe v bosanskem saboru in poznan kot največji nasprotnik Avstrije. Po ujedinjenju je bil dolgo časa nasprotnik radikalov in radikalne politike; pred kratkim pa je sam vstopil v radikalno stranko.

V političnih krogih govore, da bo nastopil pri prihodnjih volitvah dr. Krulj kot nosilec radikalne liste v Hercegovini in kot protikandidat dr. Lazi Markoviću. Samtrajo, da bo s tem poslaniška kariera Laze Markovića v Hercegovini končana. Krulj se sedaj nahaja v Beogradu, da si osigura svojo kandidaturo. V političnih krogih prevladuje mnenje, da bo dr. Uroš Krulj resen in opasen tekmelec tudi dr. Milan Srškiću, kajti če pride Krulj v parlament, bo skoro gotovo prevzel vodstvo bosanskih radikalov, ker je on popularnejši od dr. Srškića in vseh sedanjih radikalnih poslancev iz Bosne. Dr. Krulj goji zelo tesne zveze tudi z Demokrasko zajednico, tako, da mu bo po vsej priliki možno izvesti svoje načrte pri bodočih volitvah v narodno skupščino.

FEDERALISTI IN RADIČEVSKI DISIDENTI NASTOPIJO SKUPNO.

Zagreb, 4. junija. Hrvatska federalistična seljaška stranka je zapolnila akcijo za koncentracijo hrvatskih elementov, da bi se tako postavila po robu Stjepanu Radiću in njegovi politiki.

Pogajanja so se najprej vodila s Hr-

vatsko Pučko stranko, da se ustvari Hrvatski blok, in sicer samo za nastop na volitvah. Toda ta pogajanja s hrvatskimi klerikalci niso dala nobenega rezultata. Nato je Hrvatska federalistična stranka stopila v stik z ostalimi frakcijami, zlasti z Radičevimi disidenti v Dalmaciji in z dr. Nikićem in je bil ustvarjen nekak aranžman, ki bo prišel prvičkrat do izraza pri novih volitvah.

10 MILIJONOV ZA URADNIŠKE RAZLIKE.

Beograd, 4. junija. V ministristvu financ pripravljajo sklep, na podlagi katerega naj se nadaljuje izplačilo različnih prejemkov državnih uslužbencev. V ta namen je določen v proračun kredit 10 milijonov dinarjev. Izplačilo se bo vršilo na ta način, da pridejo najprej na vrsto uslužbenci nižjih kategorij in potem uslužbenci višjih kategorij.

SKADRŠKO JEZERO BO IZSUŠENO.

Cetinje, 4. junija. Kakor se doznava, je ministrski svet odobril vsoto 15 milijonov zlatih mark na račun reparacij za oblastno samoupravo na Cetinju. Ta vsota se bo porabila za izsuševanje Skadrškega jezera, ker je to edini način, da se zagotovi prehrana Črne gore.

Dalje se doznava, da je državni svet razveljavil odločbo velikega župana, s katero je zabranjena izvršitev sklepa oblastne samouprave o prenosu imovine bivše dinastije Petrović-Njegoš v last oblasti.

SMRTNA KAZEN ZA POLITIČNE ATENTATE NA PORTUGALSKEM.

Lisabon, 4. junija. Vlada je odobrila dekret, da se v bodoče vsi politični atentati kaznujejo s smrtjo.

Sovjeti bodo še povečali svojo propagando.

Rim, 3. junija. Po vestih iz Moskve se pripravlja III. internacionala, da poveča v vseh evropskih centrih svojo boljševiško propagando. Zlasti pa bo živa ta propaganda v vseh onih državah, ki so se v konfliktu odločili za London.

III. internacionala je v ta namen že izdala proglas na delavce, meščane in vojake vseh poštalenih narodov, da pripravljajo socialno revolucijo.

V proglasu trde tudi komunisti, da izdelujejo italijanske tovarne noč in dan orožje ter municijo za boj proti Sovjetom.

ANGLEŠKO BRODOVJE V BALTISKEM MORJU.

Kopenhagen, 4. junija. Včeraj je priplula v kopenhagensko luko vzhodna britanska eskadra, ki sestoji iz 5 lahkih križark 8 torpednih rušilcev in 2000 mornarjev. Kot se doznava, bo angleška flota odplula že 28. t. m. v Göteborg.

ČIČERIN PRIDE DANES V BERLIN.

Berlin, 4. junija. Čičerin pride v Berlin med 8. in 10. t. m. in se bo sestal z dr. Stresemannom. Z dr. Marksom ne bo stopil v stik.

REVOLUCIONARNO GIBANJE V UKRAJINI.

Bukarešta, 4. junija. Listi prinašajo vesti iz Ukrajine, da se tam opaža revolucionarno gibanje. V mnogih krajih so koncentrirani veliki kontingenti sovjetskih čet. Sovjetski vojski je naročeno, da uduši vsak tak pokret. V Minsku je bilo več oseb aretiranih.

PONESREČENI POSKUSI BOLGARSKIH ČETAŠEV, DA VPADEJO V NAŠO DRŽAVO.

Beograd, 4. junija. Poslednje dni se opaža na jugoslovansko-bolgarski meji jačje gibanje bolgarskih komitskih čet, zlasti pri Čumaji in pri Carevem selu. Ena od teh čet je poskušala prekoračiti našo mejo pri Carevem selu, ali je bila v teku včerajšnje noči odbita in razpršena od naših mejnih vojnihih oddelkov. Dosedaj se je izvršilo že več takih poskusov bolgarskih komitskih čet, da bi prekoračile našo mejo, pa se je dosedaj našim civilnim in vojaškim oblastem posrečilo vsak napad odbiti in komitske čete pognati preko meje nazaj. Sedaj so jugoslovanske vojaške in civilne oblasti na jugoslovansko-bolgarski meji podvezle najenergičnejše ukrepe, da se naša meja čim bolj zavaruje proti Bolgariji.

MAGNATSKA ZBORNICA SPREJELA TRGOVINSKO POGODBO Z JUGOSLAVIJO.

Budimpešta, 4. junija. V gornji zbornici je bila včeraj na dnevnem redu trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Madjarsko, ki je bila sprejeta soglasno brez debate.

OTVORITEV NOVINARSKEGA DOMA V KOTORU.

Beograd, 4. junija. Na Jadranu v Brčanju v Boki Kotorski se bo 15. junija t. l. otvoril novinarski sanatorij, ki bo potem stalno deloval. Novinarji in njihove rodbe dobivajo tu vsjo oskrbo za 50 dinarjev, medtem ko imajo člani novinarske zadruga posebne cene.

ZAČETEK SODNIH POČITNIC.

Beograd, 4. junija. Na Vidov dan 28. junija se prično za vsa sodišča v državi počitnice, ki bodo trajale do 14. avgusta. Po zakonu se tičejo te počitnice civilnih in duhovniških sodišč.

Kitajski kmetje -- vojaška sila.

Od nekdaj je bila Kitajska dežela tajnih organizacij. Od teh je v starih časih najbolj slovela »Družba belega lotosa«, ki je bila tako močna, da je ponovno vrgla kitajske vladarske dinastije s prestola. Tako je ta družba v 14. stoletju vrgla mongolsko dinastijo in 300 let pozneje je v zmagoviti revoluciji premagala dinastijo Ming. A tudi poznejša dinastija Mandžujev se je imela boriti s to družbo in dostikrat se je izkazala družba močnejša od dinastije.

Pozneje je silno zaslovela tajna zveza I-Ho-Tjün, ki so jih Angleži imenovali bokserje. Bila je to predvsem gimnastična organizacija. Ta organizacija je v kratkem času postala tako močna, da bi mogla vrgiti tudi dinastijo, če ne bi ta naščuvala bokserje proti tujcem. Kako se je potem bokerska vstaja končala, o tem smo že svoje dni poročali.

V zadnjem času se je pojavila na deželi nova tajna organizacija, takozvana »Zveza rdečih sulic«. Organizacija obstoji od leta 1920 in je bila ustanovljena v Santungu in se je pozneje razširila najbolj v provinci Honan. Poleg »Zveze rdečih sulic« obstoje tudi zveze belih in zelenih sulic, ki pa imajo vse isti program in cilj. Tudi te zveze goje gimnastiko, njih organizacija pa je vedno bolj vojaška.

Vse te zveze so v glavnem le samobramba kmetov proti naravnost grozni nadlogi roparjev. Vsled tega se ta zveza imenuje tudi zveza združenih vasi. Te zveze so bile tako močne in tako uspešne, da je bilo na deželi v kratkem času roparstvo popolnoma zatirano in da je bilo življenje na vasi mnogo bolj varno kot pa v mestu.

Danes te vaše zveze niso seveda več tajne družbe in njih člani prav nič ne skrivajo svojo pripadnost k tej ali oni družbi. Imajo pa še vedno tajne sestanke, ki se vedno vrše ob zgodnjih jutranjih urah in h katerim nečlani nimajo dostopa. Tudi se vrše na teh sestankih čisto posebne ceremonije. Tako pravijo, da udeleženci nagaj poklekujajo, prenašajo razne težke izkušnje, molijo in končno, da skušajo postati s posebnimi coprnjami neranjivi. Ljudstvo imenuje zato to preizkušnjo kot »trde običaje« in kdor jih ne preneha, ta pač ni »pravi učenec«. Vsak novinec mora imeti patrona, ki zanj skrbi in jamči. Šele po uspešno prenehanju 128 dni trajajočemu noviciatu postane novinec polnopraven član. Pred tem pa mora vstati na noge in braniti svojo vas in se boriti proti krivici in nasilnostim.

Sulicne zveze pa se niso omejevale le z obrambo vasi pred roparji, temveč so kaj kmalu nastopile tudi proti še hujši nadlogi — soldateski, ki je vsled medsebojnih bojnih generalov vedno bolj uničevala deželo. Zlasti silno je trpela l. 1925 provinca Honan, v katero so razne čete vdirale kar od treh strani. Niti predstavljati si ne moremo, kako strahovito je trpelo kitajsko ljudstvo od raznih rekvizicij, prisilnih rekrutacij in izsesavanja prebivalstva od kobiličnih čel oboroženih kuljev, najnižje sodrge, kar je zmoro azijsko pristaniško mesto. Nad vse naravno je zato, da je prva programska točka vseh sulicnih zvez, da ne sme noben vojak vstopiti v njih vas. In v tem pogledu so dosegle zveze velikanske uspehe in zato se je njih moč vedno širila in danes štejejo te zveze že 200.000 članov ter so postale odlična vojaška sila, ki je mogla n. pr. z lahko zavrniti nekega podpoveljnika generala Vupejfuja, ko je hotel ta zasesti Honanfu.

Nov moment je nastopil v razvoju sulicnih zvez, ko so prišle v dotiko iz Kantona prodirajoče stranke Kuomintang. Njen klič proti militarizmu in imperializmu, predvsem pa njen socialni program, ki obeta kmetom, da bodo opoščeni od visoke zakupnine in drugih oterujskih dajatev, vse to je z veseljem sprejel kmet in tako je čisto naravno, da je našla od Kantona ustanovljena kmečka zveza ravno med članstvom sulicnih zvez največ pristašev. V trenutku pa, ko je prišla politika v sulicne zveze, je med njimi nastala tudi majhna kriza. Zveze niso bile več tako enotne kot prej, posamezne čete so se od celote oddaljile in nekatere so vstopile celo v najemniško službo nekaterih generalov ali pa kar postale roparske tolpe. Vendar pa so bili to posamezni slučaj in večina članstva sulicnih zvez je ostala njih programu zvesta.

Kakor kažejo najnovejši dogodki, so sulicne zveze krizo že prestale, ker so ravno one odločile zadnji poraz Čangcolina in ga prisilile, da se je umaknil iz province Honan. Če je kriza sulicnih zvez za stalno premagana, potem ni nobenega dvoma, da se bo Kitajska docela oprosila tujega vpliva in da bo postala v resnici svobodna in neodvisna država.

V njej pa bodo imeli kmetje važno, če ne odločilno besedo, ker bodo s svojo lastno armado gospodar situacije.

Kakšni so bili trgovski stiki med Anglijo in Rusijo.

Pred kratkim je sovjetski komisar za trgovino Mikojan podal poročilo o trgovski zvezi Rusije z Anglijo do diplomatskega preloma med obema državama. Iz njegovega poročila je razvidno sledeče: Sovjetska trgovska agencija Arcos v Londonu je imela državni monopol za vso zunanjo trgovino sovjetske Rusije z Anglijo in je razpolagala z velikim obratnim kapitalom (baje več stotin milijonov rubljev). V teku zadnjih petih let — odkar sta obnovili trgovske in diplomatske stike Anglija in Rusija, je agencija Arcos lahko uspešno vodila vsa pogajanja glede nakupa in prodaje raznega blaga od različnih angleških trgov in podjetij. Uvoz in izvoz se je stopnjeno zviševal, tako, da je dosegel zadnje leto že zelo lepe uspehe. Anglija in Rusija sta v trgovsko-gospodarskem oziru uspešno razvijali svoj eksport, odnosno import in to različnih produktov.

Izvozilo se je iz Anglije v Rusijo tekom zadnjih pet let:

	Rubljev
v letu 1923-24	49.177.000
v letu 1924-25	110.698.000
v letu 1925-26	129.167.000
v letu 1926-27	176.125.000

Iz Rusije pa se je uvozilo v Anglijo zadnja leta:

	Rubljev
v letu 1923-24	80.726.000
v letu 1924-25	185.639.000
v letu 1925-26	197.719.000
v letu 1926-27	251.010.000

Uvoz iz Rusije v Anglijo se je zlasti v zadnjem letu znatno napredoval in agencija Arcos, si je prizadevala čim bolj zvečati eksport ruskega blaga v Anglijo.

V letu 1926 je razvoj ruske trgovine z angleško trgovino začel pravzaprav intenzivneje rasti, zlasti v trenutku, ko je nemška vlada nakazala kredit v izmeri 150 milijonov zlatih rubljev. To dejstvo je sicer v konservativnih krogih Anglije vzdignilo mnogo prahu, ali kljub temu so angleški pridobitniki krogi pripravljali s sovjetsko Rusijo novo trgovinsko pogodbo, po kateri je bil Rusiji dne 11. maja zajamčen kredit v iznosu 100 milijonov rubljev. Namenjen pa je bil ta kredit pred vsem za nakup angleškega blaga.

Poleg tega je trgovinska agencija Arcos stala v ozki trgovski zvezi z različnimi manchesterскими tekstilnimi podjetji, s katerimi so Rusi naredili pogodbo za nabavo strojev za

Francija in Italija od premirja do Locarnske pogodbe

(Napisal francoski diplomat.)

Ko je g. D'Annunzio zasedel Reko, so se povlekle zavezniske čete iz mesta. Mi smo imeli tam križarko in to križarko smo odpoklicali. Francija, Anglija in Zedinjene države so se domenile, da bodo pustile Italijo samo, naj uredi to zadevo s svojim državljanom. Nobena stvar ni bila v stanu bolj olajšati težave italijanske vlade in njih vpliv na mednarodni položaj. Inicijativa je prišla od g. Clemenceauja. Zahvale za to pa nismo dobili niti od gospoda D'Annunzia, niti od luškega javnega mnenja, kateremu vladna gospoda Nittijsa ni pravilno predložila naš nastop. Toda ta nastop nam je prištedil mnogo neprilik, kajti sedaj smo lahko čakali kot opazovalci na konec te pustolovščine.

D'Annunzиеva pustolovščina je bila poskus, urediti potem dejstva, ki so mirovni kongres ni bil mogel urediti potem prava. Dignila je mnogo prahu, bila je dramatska, da celo teatralna in relativno dolga. Da je mogla trajati in doseči svoj cilj, je zahtevala močeno podporo D'Annunzиеvih rojakov, katero je tudi dobila, toda njih nervozna napetost je na ta način priklopila do vrhunce. Posledice jadranskega spora, ki je bil poln posledic, je v Italiji dovedla do psiholoških italijanskih odnosov.

Italijansko javno mnenje je bilo kot obsejano, Italijo je hipnotiziral Jadrani, ali bolje rečeno ena sama točka spornega ozemlja. Človek bi bil takrat mislil, da za Italijo noben drug problem nima vrednosti. Konference ji je dala mejo na Brennerju s celim gorinjem Poadizjem, kjer prebiva približno 200.000 Nemcev, toda noben Italijan se ni zanimal za to. Sonnino je umrl, ne da bi se mu bila domovina izkazala hvaležnega za ta

uspeh. St. Germainška mirovna pogodba je bila razkosala habsburško monarhijo, uničila smrtno sovražnico Italije in spremenila Avstrijo in Ogrsko v državi s par milijoni prebivalcev. Italijani so to komaj zapazili. O Trstu in Puli niso govorili, o Valoni in srednji Albaniji tudi ni bilo govora; to se je razumelo kar tako samo od sebe. Šlo je edino za Reko, za Zader, za Split in za Šibenik. O njih je italijansko čisto pisalo dan na dan. Italijani so videli samo to sporno ozemlje, samo odprto luknjo na vzhodni strani italijanskega zemljevida.

Zajedno s temi znaki obsedenja se je pa razvijal občuten razočaranja, grenkobe, razdraženja, kar se je večinoma obračalo proti Franciji. Zakaj proti Franciji? Ker pač ni moglo biti drugače, če vzamemo v obzir sentimentalne in intelektualne navade Italijanov. Trdijo, da nas Francoze ljubijo bolj globoko kot vse druge narode, da nam pa zato tem bolj zamerijo, kadar ne odgovarjamo njih pričakovanju. Ker so nam med vojno kazali večjo iskrenost in prisrčnost, obžutijo sedaj tem bolj to, kar imenujejo našo nehvaležnost. Ta razlaga je nekoliko prisiljena, toda je točna. Vendar pa ni popolna. Dodati je treba, da smo mi Francozi za Italijane cilji in primerjalna točka. To pa so bili ravno izborni pogoji, da so nam začeli naprtiti vse, kar jim ni šlo po volji.

Italijanska razočaranja in očitki napram Franciji.

To je bilo tedaj Italijanom potreba iz več kot enega vzroka. Dogovor, sklenjen v Saint-Jean de Maurienne, je vseboval Smirno v pasu, rezerviranem za Italijo v Mali Aziji. Angleži so izjavili, da ta dogovor ne velja, in to na podlagi dokazovanja, ki so ga privlekli pri lasch. G. Venizelos, kateremu g. Lloyd George ni ničesar odrekal, se je okoristil s tem, ko sta se gg. Orlando in Sonnino odstranila z mirovne konference, da

rusko tekstilno industrijo v skupnem iznosu za nad 25 milijonov rubljev. Istotako je sledilo še več nabav vsakovrstnih strojev. Skupna vsota teh presega 170 milijonov rubljev.

Politične vesti.

— Notranje političen položaj. V beograjskem političnem življenju vlada zaenkrat popolno zatišje. — Radikali imajo glavno skrb s popolnitvijo glavnega odbora stranke, ker bo ta v slučaju volitev najvišja strankina instances in vodil volitve ter potrjeval kandidatne liste. Naravno, da skuša vsaka struja v radikalni stranki spraviti čim več svojih pristašev v strankni glavni odbor in da so radi popolnitve glavnega odbora nastali že hudi boji. Vendar pa kaže, da bo zmago pomirljivo krilo v radikalni stranki in da se bo izvršila spopolnitev glavnega odbora sporazumno. — Pri vseh strankah je opaziti tudi že prve priprave na volitve. Organizacije po deželi so že prejele prve okrožnice z navodili o potrebnih pripravah za volitve. Najbolj se pripravljajo na volitve radičevci in demokrati, ki tudi najbolj silijo, da bi bile volitve čim prej razpisane. — Parlamentarno delo v Beogradu je trenutno omejeno na predpriprave za sklicanje državnega odbora in tudi finančnega odbora. Dočim pa bi se lotil državni odbor takoj svojim glavnim nalogom, bo finančni odbor reševal samo manj važna vprašanja.

— Zaključek kongresa društev za Zvezo narodov. V sredo je bil zaključen v Berlinu kongres društev za Zvezo narodov, katerega se je udeležilo do 200 delegatov, ki so zastopali 35 narodnih manjšin in 40 milijonov prebivalcev. Značilno je, da italijanska vlada prvotno ni hotela izdati zastopniku nemške in naše manjšine v Italiji (dr. Villanu) potnega lista. Šele v zadnjem hipu jima je dala potni list in sicer na intervencijo italijanske delegacije društva za Zvezo narodov. Kongres sicer ni mogel doseči posebnih uspehov, vendar pa je njegov celoten uspeh nad vse zadovoljiv, ker je okrepil solidarnost manjšin in znatno pripomogel k pomirjenju Evrope. Največ boja je bilo v začetku zaradi postopanja italijanske vlade z narodnimi manjšinami. Italijanski delegati kljub vsemu prizadevanju niso mogli doseči nič drugega kot odložitev razprave v tem vprašanju na prihodnje zasedanje. Jasno pa je bilo, da bi vsi glasovali proti postopanju italijanske vlade, če ne bi bilo vse vprašanje odloženo. — Izreden uspeh je dosegla naša delegacija. Na predlog dr. Čorovića je namreč bila sprejeta resolucija o albanskem konfliktu. Resolucija se glasi: »Naglašajoč, da je s čl. 10. ustave Lige narodov zajamčena teritorialna integriteta in neodvisnost vseh članic Zveze narodov in sicer proti vsakemu napadu od zunaj, izraža 11. kongres društev za Zvezo narodov nado, da bodo vse države, organizirane v Zvezi narodov, postopale v svoji politiki do balkanskih držav in balkanskih narodov po teh principih.« Interesantno je, da je za to resolucijo glasovali tudi italijanski delegat Villari. Če s kislim obrazom, o tem viri molče. — Kongres se je nadalje izjavil proti decentralizaciji Zveze narodov, ker mora biti Zveza edinstvena in univerzalna organizacija vseh narodov, ki se opira na javno mnenje vsega sveta. Glede razorožitve je kongres naglasil potrebo splošne razorožitve, ker mir ne sme sloneti na oboroženi sili, temveč na pravičnosti. Končno je bila sprejeta tudi resolucija, ki izreka željo, da bi se vsi spori med narodi rešili v duhu Locarnskega sporazuma.

— Pred spremembo vlade v Rumuniji. Za večerj napovedana avdiencia ministrskega predsednika Avaresca se ni izvršila, ker je bil pri kralju francoski general Berthelot, ki ga je potem zadržal kralj Ferdinand tudi pri kosilu. Vendar pa je demisijske vlade sklenjena stvar. Notranji minister Goga je izjavil novinarjem, da bo vlada demisijskega najkasneje do sobote in da bo v pon-

deljek že nova vlada. Kot šefa nove vlade imenujejo ministra dvora Hiota. Z druge strani pa trde, da želi kralj, da bi sestavil novo vlado sedanji londonski poslanik Titulescu ali general Prazean, bivši generalštabni šef rumunske vojske. — Na seji zvršnega odbora nacionalne stranke je bilo sklenjeno, da vstopi stranka v koalicijsko vlado, če bo ministrstvo poljedelstva in notranje ministrstvo nevtalizirano.

— Vlada Ljapčeva ostane. Po objavi volivnega rezultata je ponudil ministrski predsednik Ljapčev kralju Borisu demisijsko vsega kabineta. Boris pa je demisijsko odklonil, ker je rezultat volitev dokazal, da uživa vlada zaupanje naroda. Nato je Ljapčev predložil kralju rekonstrukcijo vlade.

— Peking bodo branili tujei. Poraz Čangcolina je poopen in mandžurski tiran je brez sile, da bi branil Peking. Zato bodo branili Peking Angleži, Japonci in Amerikanci. Trije japonski polki so že dospeli v Peking. Nove japonske čete pa so se izkreale v Tsin-tavu. V Tientsin je prišel 6. ameriški mornariški polk s 1500 vojakov in en artiljerijski polk s 400 vojakov. S Filipinov je odšel v Šangaj drug mornariški polk, da nadomesti šestega. Iz Hongkonga je prišlo v Šangaj 30 oficirjev in 20 aviatičnih vojakov z 18 bojnimi aeroplani. Iz Hongkonga je nadalje odposlala angleška vlada 6000 vojakov v Peking. V Tientsin je prišlo novih 2000 ameriških vojakov. Priprave zaveznikov, da preprečijo nadaljno prodiranje jünih čet so torej nad vse obsežne. Namen vseh teh akcij je, da ne pridejo jünje čete v dotiko s sovjetskimi, ker bi v tem slučaju nastala sovjetsko-kitajska fronta proti velesilam.

— Rdeča armada se pripravlja na obrambo Rusije. Osrednji odbor komunistične stranke je sprejel resolucijo, v kateri proglasa, da mora biti rdeča armada pripravljena za obrambo Rusije. Sedaj je prišel čas, ko mora rdeča armada dokazati, da jo sestavljajo junaški vojak. Moramo okrepiti vse svoje zveze in obrambne čete, če nečemo, da postane ruski narod suženj angleških bankirjev. Svojo industrijo moramo nadalje izpopolnjevati in skrbeti, da bo naša gospodarstvo čim prej ozdravljeno. Na zadnje pozivlja resolucija angleške delavce, da se bore proti vojni. — Resolucija komunistov ni delala čast tudi nacionalistični stranki. Ali naj bo resolucija prvi znak, da bodo sovjeti vsled konflikta z Anglijo pričeli misliti tudi na spremembo svoje politike? Ali je to prvi znak bodoče nacionalne Rusije?

— Sprememba ustave na Poljskem. Na konferenci, ki se je vršila med Pilsudskim in predsednikom sejma Ratajem, je bilo sklenjeno, da bo sklican sejm dne 20. t. m. k izrednemu zasedanju. Na dnevnem redu zasedanja bo izprememba ustave z ozirom na dosedanja določila o razpisu sejma. Nadalje bo predložen zakonski načrt, s katerim izgube vojaške osebe volivno pravico. Končno bo sejm sklepal o reviziji volivnega zakona in dekreta o tisku.

— Arabski nacionalisti so poslali na mandatno komisijo Zveze narodov spomenico, v kateri se pritožujejo nad postopanjem angleške uprave v Palestini. Anglija ne izpolnjuje obveznosti, ki jih je sprejela obenem z mandatom nad Palestino. Njene odredbe so v škodo domačemu prebivalstvu. V neželjo prihaja vedno več angleških uradnikov, ki uvajajo v upravo angleški in hebrejski jezik na škodo arabskega. Vrh tega izvajajo brezmiselno kolonizacijo judov na škodo Arabcev.

KRATKE VESTI.

Litva bo pretrgala diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo, kakor to trdi angleški konservativni tisk.

Boj proti sovjetom. V Ženevi je bil ustanovljen »Neodvisni odbor za Kavkaz«, v katerega so vstopili zastopniki Georgije, Kavkaza in Azerbejdžana.

Načrt, po katerem je bil uničujoče premagani Čangcolin, je izdelal ruski general Galen.

postavi in podpre kandidaturu Grške za do-delitev Smirne. G. Wilson je z zadovoljstvom pograbil priliko, da pusti plačati Italijane njih upor proti svojemu manifestu. G. Clemenceau mu je pri tem sledil in tako sta bila Smirna in njen vilajet dodeljena Grčiji. Ta sklep pa je bil usodepoln. Za Italijane postal nov vir za pritožbe, za Grke izhodna točka za njih nesrečno Azijsko vojsko, ki jih je dovedla do poloma, za Turke pa povod za njih dvig in revanšo. Oni so se prvi med premaganci postavili na noge. Neskončno bolje bi takrat bilo, če bi se bilo dovolilo Smirno Italijanom: oni bi jo bili zasedli, a ne bi bili tam ostali, enako kot niso ostali v Adaliji, katero so bili zasedli in enako kot tudi mi nismo ostali v Ciliciji, ko so postali kemalisti nevarni.

Nato se je vršila razdelitev nemških kolonij. Anglija si je pridela levji delež, direktno ali pa potom južno-afričanskega dominiona. Francija in Belgija sta si razdelili ostale. Italija ni dobila nič, čeprav ni bilo politično, da ji niso dali niti koščka nemških kolonij v vzhodni Afriki. Francija je vsaj popravila v severni Afriki mejo v prilog Italiji med Ghatom in Ghadamesom in enako tudi mejo Tunizije napram Tripolitani. Anglija pa je pustila čakati Italijo do l. 1925., da ji je odstopila Giubaland, na somalski meji. Kolonijskim ambicijam Italijanov torej nikakor ni bilo zadoščeno.

Slednjič je čarovnik Venizelos, podprt od Angležev, izjavil italijanskima delegatoma, g. Tittoniju in grofu Baninu, dva zamotana in spretno sestavljena dogovorila, po katerima naj bi se Dodekanes vrnil Grčiji in Rodos sledil usodi Kipra, ki ga je mislila Vel. Britanija takrat prepustiti Grkom. To razpoko italijanskega sredozemskega programa so sicer pozneje zakrpali, toda takrat je vzbudila grenke občutke.

Passiva bilanca, na ta način obtežena, je v očeh Italijanov aktiva še bolj zakrila. Raz-

lika med tem, kar so bili pričakovali od zmage in onim, kar so dobili, jih je grenko presenetila, tako da so začeli zavidati Francijo, koje usoda pač ni bila vredna zavisti. Od tedaj naprej je bilo dolgo časa v Italiji na dnevnem redu sistematično pretiravanje dobičkov, ki jih je imela Francija od miru; neka vrsta karikature nasičene Francije, obložena z darovi, v nasprotju z žrtvovano Italijo, ki ni bila dobila ničesar; neusmiljeno obrekovanje mirovnih pogodb, predvsem Versajske, in slednjič, da se poveča nasprotje med vojnim junaštvom in mirovnimi krivicami, strastno pretiravanje vloge Italije v vojni, predvsem v primeru s Francijo.

V italijanskem časopisju je tedaj kar mrgolelo očitkov proti Franciji: mi smo pozabili usluge, ki nam jih je bila Italija napravila, najprej s svojo nevtalnostjo, potem pa s svojim vstopom v vojno; mi smo bili krivični napram njenemu vojaškemu naporu; mi smo povsod ovirali njen razvoj ali ekspanzijo: na Jadranu, v Afriki, v Orientu; mi smo rajši imeli Jugoslavijo kot njo; mi smo sodelovali pri otvoritvi in okrepitvi države tehnice ob njenem boku; mi smo skušali podpirati razstresenih udov Avstro-Ogrske, upostaviti podonavsko konfederacijo itd. Ti očitki so bili večinoma krivični, toda zamašni smo skušali dokazati nasprotje.

To razpoloženje duhov nam razlaga, zakaj so bili od l. 1919—1922 naši odnosi z Italijo napeti, čeprav sta obe vladi ostali zaveznici in dnevno sodelovali pri delu mira.

Politika g. Nittijsa. — Odpor proti vojni. Proti koncu ministirovanja g. Nittijsa se je položaj poslabšal, in sicer iz dveh vzrokov: prvič, ker je bilo sodelovanje z njim, od vlade do vlade, težje kot s kakim drugim, drugič pa, ker nikakor ni odgovarjal na napade, s katerimi nas je obsulo italijansko časopisje in kar je poslabšalo razmerje med obema narodoma. Dalje prihodnj.

njega Telesa ob 4. popoldne
rodnega doma veliko ljudsko veselico
korist spomeniku kralja Petra Osvobodite

Upnikom Slavske banke.

Upniki »Slavske banke« d. d. Zagreb so prejeli zadnje dni od upravitelja konkurzne mase tega zavoda, odvetnika dr. Aleksandra Horvata iz Zagreba uradno obvestilo, da je otvorjen nad Slavensko banko konkurz, kakor tudi poziv, da naj se terjatve prijavijo sodišču v Zagrebu proti upravitelju konkurzne mase najdalje do 19. julija 1927.

Ker si sedaj mnogo upnikov Slavske banke ni na jasnem, ali naj prijavijo svoje terjatve upravitelju mase dr. Horvatu, pojasnjujemo na ponovna vprašanja, da je terjatve prijaviti ne upravitelju mase, ampak konkurznemu sodišču v Zagrebu in sicer najenostavnejše potom naše enotne slovenske upniške organizacije, t. j. »Odbor upnikov Slavske banke« v Ljubljani, poštini predal št. 80, kateri potom svojih funkcionarjev obavlja brez honorarja pravilne prijave terjatev sodišču in njihovo zastopanje v konkurzu.

Opozorjamo tudi upnike, naj se ne dajo begati od raznih pismenih ponudb iz Hrvaške in drugih krajev izven Slovenije za prijavo in zastopanje terjatev v konkurzu, katere ponudbe zasledujejo samo prikrite sebične namene ponudnikov!

NEKAJ ZA PRAZNIKE.

Za praznike objavljajo razni listi prav radi lepe povesti, pesmice, uganke in podobne stvari, da njihovim bralcem ni dolgočas. Tudi mi hočemo postaviti našim čitateljem vprašanje, ki zasluži, da se čez praznike o njem nekoliko pogovore.

V Ljubljani, pa tudi drugod je sedaj stanovanjsko vprašanje najbolj aktualno. Mnogi najemniki se že danes boje, kaj bo, če bo stanovanjska zaščita res ukinjena in v svojo strahu marsikdo vzdihne. O, ko bi imel svojo hišo, čeprav majhno, ampak le svojo! Kako lep mir bi imel!

V prav tesni želji s to željo je vprašanje, ki ga hočemo postaviti. Svar je ta:

Neko podjetje v Ljubljani je po znani Gosarjevi uredbi sezidalo lepo stanovanjsko hišo. Hiša je davka prosta, najemnine pa so odmerjene tako, da bo hiša v 10 letih popolnoma plačana z obrestmi vred.

Hiša stoji sedaj že okoli 6 ali 7 let. Čez tri leta bo podjetje, ki je hišo dalo sezidati, imelo v svoji blagajni povrnjen ves svoj v stavbo vložen kapital z obrestmi vred. Podjetje bo torej čez par let ravno na tem, kakor če bi bilo denar vložilo v hranilnico — ostane mu pa še hiša!

Vprašanje: Čegava bo tedaj ta hiša? Ali naj ostane last tistega, ki je zanj dobil povrnjen že ves svoj denar z obrestmi vred — ali pa naj postane last najemnikov, ki so jo tekem 10 let dejansko in s pravim denarjem plačali?

Pogovorite se in odgovorite nam na to vprašanje!

Gospodarstvo.

NOV DAVEK ZA DRŽAVNE DOBAVITELJE.

V časih trde gospodarske krize je konkurenčni boj v našem gospodarstvu vedno ostrejši. Konkurenca se uveljavlja v vseh panogah gospodarstva, uveljavlja pa se tudi pri državnih dobavah, pri katerih se sicer —

o drugih neprijetnostih ne govorimo tu — praviloma, jako malo zasluži, vendar se pa razna podjetja poganjajo za nje, da si vsaj zagotovijo nekaj dela in morajo zaposliti delavce. Kdor pozna državne dobave, mora vedeti, da je podjetje, ki se jih udeležuje, postavljeno raznim neprilikam, da mora zlasti dolgo čakati na plačilo. Gospodarski krogi so državno upravo že ponovno prosili, da poenostavi oni del zakona o državnem računovodstvu, ki se tiče državnih dobav. Državna uprava ni dosedaj pokazala za poenostavljenje teh predpisov pravega umevanja. Nasprotno ravno v zadnjem času je bil objavljen neki razpis Generalne direkcije davkov, ki državne dobave bistveno otežuje, odnosno jih z novimi dajatvami komplicira.

S tem razpisom je generalna direkcija vstvarila v naši davčni zakonodaji izjemo, ki postavlja na glavo z zakonom sankcionirane davčne predpise. Po davčnih zakonih je natanko določeno, kje se davki odmerjajo, kadar opravlja davkoplačevalec posle izven svojega stalnega obratovališča. Vse te predpise ignorira generalna direkcija davkov in odreja, da mora vsakdo, ki opravlja dobavne ali podjetniške posle za državo ali za samoupravo, prijaviti prevzete posle onemu davčnemu oblastvu, na čigar področju se ti posli opravljajo, in plačati davek po predpisih davčnih zakonov dotične pokrajine in sicer pridobnino ter dohodnino, kjer se ta davek pobira.

To morajo storiti tudi oni, ki plačujejo davek za svoje obrate v kraju stalnega bivališča. Generalna direkcija davkov ustvarja s tem v davčnem oziru umetne meje med posameznimi pokrajinami, ker ne priznava davčnih plačil za en in isti obrat v eni pokrajini za veljavna v drugi pokrajini. Ako bo po teh predpisih dobavil, na primer naš obrtnik za kako državno poslopje v Beogradu okna in vrata, bo plačal davek od tega posla dvakrat. Enkrat pri nas, kjer ta okna in vrata izdeluje, drugič pa v Beogradu, kamor jih dobavlja, kajti razpis, ki odreja obdavčevanje državnih dobavnih poslov, niti z

besedico ne omenja, kako naj se v takih primerih popreči dvojno obdavčevanje in s tem tudi dvojno plačilo davkov.

Ravno v tem pa vidimo tendenco, da se od tam, kjer se izvršuje večina dobav, to je iz Beograda, odrine dobavitelja iz ostalih pokrajin s tem, da se jih od dobavnih poslov posebej obdači in jih s tem preplaši, da bi se v bodoče državnih dobav sploh ne udeleževali.

Generalna direkcija davkov, je z omenjenim razpisom vsekakor prekoračila svoj delokrog, ker izpreminja z njim davčne zakone glede temeljnega načela, to je glede davčne dolžnosti, za kar brez dvoma ni upravičena. Zakon se ne more izpremeniti z razpisom, ampak samo z noveliranjem zakona.

Temeljni princip naše davčne zakonodaje je, da se glede občne pridobitve obdači ves obrat enega obratovališča na kraju, kjer se to obratovališče nahaja, glede posebne pridobitve, da se ves obrat obdači na podlagi celoletnega uspeha, ki prihaja do izraza v bilanci in še le potem porazdeli na posamezne podružnice, glede dohodnine pa, da se vsi dohodki obdačijo, ne glede od kod davkoplačevalec dohaja, na kraju njegovega stalnega bivališča.

Ali Generalni direkciji ti principi niso znani? Ali jih je pregledala? Zakaj je segla po sredstvu, ki favorizira beograjske posredovalce.

Nikakor ne uporekam, da si davčna uprava zavaruje donos davka pri onih državnih dobaviteljih, ki ob licitacijah niso dolžni dokazati, da so svoj obrat prijavili davčnemu oblastvu in plačali davek, to je pri licitacijah, ki niso naši državljani, odločno pa je ugovarjati, da bi se s kršitvijo zakona izvajalo zavarovanje davka tudi pri naših državljanin, ki so dolžni doprinesiti navedena dokazila. Davčna uprava ima v teh primerih na razpolago zadostna sredstva, da jim zakonitim potom odmeri davek in ga pobere.

Kam plovemo? Ako obvelja v praksi omejeni razpis, se plačilo davkov v Sloveniji ne bo smatrala za zadostno, dasi plačuje ogromne zneske, ampak bo treba na kraju dobave za isti posel plačati še enkrat davek, predno bo dobavitelj dobil za dobavo svoje pogojeno plačilo.

Opozorjamo na ta netočni razpis naše poslance in jih prosimo, da pripomorejo zakonu do veljave ter preprečijo kršitev zakona.

Pri nas je sedaj adut pobijanja korupcije. Tendence je, očistiti nečisto ozračje. Ako hočemo štediti v državnem gospodarstvu, treba dobavo poceniti. Razpis pa, ki ga grajam, gre ravno v nasprotno smer. Odbija ponudnike, omogoča šikanne in ustvarja monopol spretnim posredovalcem v dobavnih središčih, ki sami nikdar nič ne producirajo, pa bi radi ostali sami med seboj, kadar dobavljajo.

Borze

3. junija

Ljubljana. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 84.50—85, Vojna škoda 342.50—343.50, zastav. in komun. Kranjske 20—22, Celjska posojilnica

195—197, Ljubljanska kreditna 150—0, Merkantila 98—100 (98), Kreditni zavod 160—170, Vevče 130—0, Stavbna 55—65, Šešir 104—0. Blago: Tendence za les in deželne pridelke čvrsta. Zaključeni 3 vagoni lesa.

Zagreb. Devize: Amsterdam 22.775 do 22.835, Dunaj 800—803, Berlin 13475—1350.5, Italija 315.20—317.20, London 276.07—276.87, Newyork 56.70—56.90, Praga 168.20—169, Curih 1093.5—1096.5.

Curih. Beograd 9.135, Berlin 123.20, London 25.2525, Pariz 20.36, Milan 29, Praga 15.40, Budimpešta 90.65, Bukarešta 3.15, Sofija 3.75, Varšava 58.10, Dunaj 73.205.

Sport.

BINKOŠTNI NOGOMET.

Nedelja igrišče Primorja ob 18. uri:

GAJ : ASK Primorje.

Ponedeljek igrišče Ilirije ob 18. uri:

GAJ : SK Ilirija.

Višek letošnje internacionalne sezone ter prvovrstno sportno atrakcijo z dvema važnima in težkima internacionalnima tekmama nam prinesejo letošnje Binkošti. Gostovanje Grazer Athletik Kluba, enega najstarejših avstrijskih klubov vzbuja največje zanimanje med najširšo publiko.

Da je GAK ekvivalenten z najboljšimi dunajskim profesionalnimi klubi prikazuje njegovi rezultati: BAC 3:2 in 1:2, Wiener Sport Klub 2:1, Slovan 2:2, WAC 2:2, Hertha 1:1, Simmering 2:3, Wacker 1:0 in 0:1, Vienna 1:0, Hakoah 0:1, Austria 0:1, Cricketer 3:1 in 2:0. Nadalje Moravska Slavija, Brno 1:0, Szombathely A. C. 2:0, VTC 6:0. Na svoji turneji po Balkanu je porazil prvaka Bolgarije in Sofije Slavijo 3:2 in sofijski FCB s 6:0. Kot prvak Gradca in Štajerske je porazil znani Sturm letos kar s 5:1 in 4:1.

V Ljubljani nastopijo gostje s kompletnim prvim moštvo, katerega igrači so že skoraj vsi igrali reprezentativno za Gradec in Štajersko.

Zelo težka bo preizkušnja za naša oba vodilna kluba, vendar se obeta prvovrsten sport in užitek, ker se oba nahajata v prav dobri formi. Primorje nastopi v svoji najmočnejši postavi s srednjim krilcem Buljevičem. Podsavezni prvak Ilirija igra sicer v nedeljo v Beogradu vendar se moštvo vrne že v ponedeljek in bo nastopilo v nekoliko spremenjeni postavi s Cirovičem in Zemljakom.

Kot predtekma igri v nedeljo se vrši ob 16.30 Primorje rez.: Disk, Domžale. Tekme se vrše ob vsakem vremenu. Predprodaja vstopnic za nedeljsko tekmo je od danes naprej v trafikah Sever, Selenburgova ulica.

S. K. Slovanova težkoatletična sekcija priredi jutri v nedeljo ob pol 3. na telovadnici Ljubljanskega Sokola težkoatletično prireditel pri kateri sodelujeta tudi znana atleta Gromov in Belić. Na programu je boks in rokoborba. Poleg tega bo izvajal tudi g. Gromov še nekatere težkoatletične produkcije. Oba odpotujeta potem v Zagreb, kjer se v kratkem prične mednarodna rokoborba.

Marcel Prévost:

Don - Juanke.

— Guilloux je imel prav, je dejal Roger. Saulnois je danes precej slabo govoril, saj veste, zakaj.

— Ne, je odgovoril Trévoux odkrito. Motila sva se, Saulnois ni iskal gospe Lorande. Saj je sam dejal, da se mu je pisмено opravičila.

— V istini ni iskal gospe Lorande, temveč vas! Ko vas je opazil, se je takoj pomiril. Ves čas, ko je jecljal svoj govor, je mislil na to, da imate vi sestanek z gospo Lorande.

— Jaz še sam ne vem, kaj gospa Lorande danes dela. Sicer sem ji zjutraj telefoniral, toda nikoli je še nisem vprašal, kaj dela čez dan.

— Kakšno zmedo lahko časih povzroči žensko krilo v življenju resnega možaka.

— Če pravite to o Saulnoisu, je opomnil Trévoux smeje, se smuka vse njegovo življenje neprestano okoli ženskih kril.

— Saulnois je komediant, ki me malo zanima. Mnogo bolj zanimiva je njegova žena! Tako duhovito kaže ljubezen do svojega soproga, da se človek nehoti vpraša: »Ali nič ne vidi, ali nič ne ve...« Sicer pa pustiva rajši te ljudi in govoriva o samem sebi.

Prijel je oficirja za roko in počasi sta stopala naprej.

— Jaz mislim na naju dva, je nadaljeval Roger, kajti vaša in moja usoda sta enaki. Na normalni način sva začela oba življenje, čeprav v različnih razmerah. Čakajo naju: poroka, otroci, starost, smrt. Sedaj ste pa vi srečali gospo Lorande, jaz pa komteso Anderny.

— Jaz poznam Berto že od svoje mladosti, je ugovarjal oficir.

— Vi sami ste mi rekli, da ste jo šele lani srečali po petletnem presledku in da ste tedaj prvič v njej videli ženo. Sicer pa to ne igra nobene vloge. V vaše enako kot v moje življenje je nenadoma vstopila nova mogočna sila, ki naju je vrgla iz vsakdanjega tira in tako ne bova nikdar več hodila po normalni poti navadnih moških.

— Ali to obžalujete?

— Ne. Ne smeja obžalovati tega, kar se ne da spremeniti. Treba se je prilagoditi. Občudovati moramo samo, da je ta usoda nespremenljiva. Boril sem se zoper njo, a zaman. Hotel sem se rešiti z begom, a vrnil sem se. Guilloux je storil vse do skrajnosti, da oblati žensko, ki jo ljubim. Povedal mi je imena njenih prejšnjih ljubimcev. Pravil mi je, da je imela, predno se je poročila, nezakonskega otroka v Avstriji; tedaj ji je bilo osemnajst let. Pote msem dobil breziman pisma, v katerih je stalo približno isto, samo, da je imela otroka v Angliji. In vse to ni nič pomagalo: pisma sem sežgal, z Guillouxom sem se pa skoraj spri. Moje življenje je navezano na komtesino in te vezi se ne dajo raztrgati. Vi pa, moj prijatelj, boste delili usodo gospe Lorande, ki vam je bila na videz ravno tako malo dodeljena, kot meni vdova grofa Andernyja.

Trévoux se je ustavil in položil roko na Rogerovo ramo.

— Da, to je nekaj čisto izrednega. In jaz se temu ravno tako čudim, kot vi! Osrečuje me misel, da so se tako izredne lepe žene zagledale v naju, ki sva sicer zdrava, krepka moška, toda človeka, kot jih je na tisoče. Roger, moram vam reči, da naju je doletela res izredna usoda, nad katero se nama ni treba pritoževati.

— Morda, je dejal Roger, kojemu so tople besede dobro dele.

— Če človek tako ljubi, kot midva ljubiva, je dejal oficir in začel hitreje stopati, potem druge ženske ali sploh ne obstojajo, ali pa napravljajo na nas vtis čisto navadnih figurantinj. Vsak izmed naju ljubi redko, dragoceno ženo. Slučaj naju je za to izbral, ne da bi bila tega vredna. Zato se že izplača trpeti.

Roger je odgovoril:

— Toda te žene so poprej že osrečevale druge moške in jih potem zavrgle. Zakaj se nama navadnima smrtnikoma ne bi pripetilo isto?

— Jaz zaupam oni, ki jo ljubim, je dejal Jean iskreno, in nič ne more omajati tega zaupanja.

— Tudi mojega zaupanja ne... Albina ne laže. Toda kdo lahko zaupa samemu sebi?

— Nihče, Roger, niti vi, in tudi jaz ne! Toda, ali ni čudno, navadno se ženske skrbijo, ali bo ljubezen nehanja!

— Mojster, človek bi vas rad poslušal brez prevedno trajala, v tem slučaju pa se midva v strahu prasujeva, ali bo ta ljubezen stalna?

— Da, čudno je to, je dejal Roger, katerega je ta odgovor vznemiril.

— Ali to ni dokaz, kako izredno srečo imava v ljubezni? Po navadi moški izbira, toda to pot so izbirale ženske in midva sva bila izbrana. Onedve sta tako izredna človeka, da ne spadata pod spolni zakon. Osvojili sta moško pravo, svobodo in izbero, in midva sva se temu pokorila, ker je tako pravilno. Starejši sta tudi po letih od naju in to ju dviga nad naju. Jaz se rad uklonim pod tak jarem.

(Dalje prih.)

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Rečen poštne hranilnice št. 14.257

reg. zadr. z neom. zav.

Državljake: »KMETSKI DOM«. Telefon št. 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročilu ter zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kreditne v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje

vloge na 6% brez od-
knjižice knjižice
čistih povedi

Večje stalne vloge in vloge v tek. računu po dogovoru.

Preskrbuje:

Kavelje, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8. — 12.1/2, in od 3. — 4.1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Telef. 2187.

Dokaz

da so naši proizvodi prvovrstni, je, da so si osvojili v veliki meri svetovni trg tako, da vidite danes, kamor prihajate, osebne, trgovske 2-, 4-, 6-sedežne in tovrne automobile in $\frac{1}{2}$ do 5-tonske, ki vršijo na vseh cestah in pod najtežjimi pogoji svojo službo v zadovoljstvo njih posestnikov. Rezervni deli pri vseh zastopnikih vedno v zalogi. Radi tega se obrnite pred nabavo kateregakoli avtomobila na zastopstvo

SOC. an. FIAT in SOC. an. SPA TORINO
TRIUMPH-AUTO, družba z o. z.,
Ljubljana.

Pisarna in skladišče delov: Aleksandrova 3.

Garaže, bencinska pumpa, olje: Celovška 38.

Luksuzni tipe: 509 A, 503, 507, 512 in 519.

Tovorni tipe: 509 AF, 503 F, 507 F, 25-C10, 30 in 31.

Ceniki in ilustracije na razpolago. Priporočila so nešteti lastniki naših voz.

POMLAD!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, naramnice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice, nahrbtniki, palice, dežniki, kloti v vseh barvah, šifoni, Solingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje, Razna dišča mila — samo pri

Josip Petelinc

blizu
Prešernovega spomenika, ob vodi
Ljubljana

Najnižje cene. Točna postrežba.

Najboljša so še vedno
PUCH-kolesa!

Solidne cene! Plačljivo na obroke!

IGN. VOK
LJUBLJANA-NOVOMESTO

Prodaja.

Proda se iz proste roke vrina oz. stavbna parcela štev. 145/7 kat. občina Spodnja Šiška, Medvedova ulica. — Pismene ponudbe naj se pošljejo do 15. junija t. l. na L. LEWICKI, Ljubljana, Gorupova ulica 4.

Cariniko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2434.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek. Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresno pošiljke.

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

Josip Petelinca
kolesa in šivalni stroji

známke
Gritzner, Adler in Phönix.

Najlepša oprema, pesamezni deli, pnevmatika, igle za vse sisteme — samo v
Najnižje cene. — Tudi **LJUBLJANI** blizu Prešernovega
na mesečna odplačila. spomenika ob vodi.

TVORNICA KEM. IN OIL. BARVILAKOV, FIRNEŽA IN ŠTEKALDA
Družba z o. z. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI, TERPENTIN, STROJNO ODE, UMETNIŠKE BARVE, PRAŠNO ODE, COPICI, FIRNEŽ, SOLSKE BARVE, TUHE BARVE, PRISTNE OLJNE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA

POLEG TRGOVINA
SCHNEIDER & VEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE II

TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA
SIMON OREGORČIČEVA UL.

se priporoča

za naročila v tiskarsko
stroko spadajočih del.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača
50 par. Za debelo tiskano
pa Din 1.—.

Oblačilno blago

po globoko znižanih cenah prodaja družba
»MAKO«, Ljubljana, Dunajska cesta 36, zraven
Jugo-auto.

Mala soba

z električno razsvetljavo
v sredini mesta se odda
takoj. Naslov pove uprava
lista.

Drva - čebin

Woltova 1/II. - Telef. 56.

ženitev.

Mlad, ugleden, boljši posestnik prosi neoporečno, po možnosti premožno gospo — katero navdaja zavest, da je življenje delo in boj — da mu piše (odnosno posredujejo prijatelji) na upravo »Narodnega Dnevnika« pod značko: »Ustvariva sreča!«

Na prodaj

sta veliki mahalasti palmi po Din 300.—. Naslov pove uprava lista.

Zahvalnica.

Gosp. lekarnar Blum, Subotica. — Cast mi je obvestiti Vas, da so mi Vaše Larucin kapsule jako dobro pomagale pri spolni bolezni in da je kapanje povsem prenehalo. — S spoštovanjem K. M. Maribor. — Larucin kapsule se dobivajo po Din 20.— po vseh lekarnah. Glavno skladišče: Apoteka Blum, Subotica.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon štev. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

WECK

čaje, in aparati za ukuhanje so najcenejši, ker so najboljše. Znatno znižane cene. Ugodni pogoji! Tovarniška zaloga: Krekov trg 10 pri trdnici Fruktus, Ljubljana.

Uradnica

samostojna moč z večletno prakso, vešča knjigovodstva, strojepisja in tiskopisja, išče službo za takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe prosi na upravo lista pod značko »Agilna 1000«.

Zvitke (Rolle) za računske stroje, blagajne

vseh sistemov ima vedno in v vsaki količini v zalogi

LUD. BARAGA, Ljubljana

Šelenburgova ulica 6/I.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1889. Telefon št. 2016.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Paštni ček. 10.533.

Ustanovljena leta 1889.

LJUBLJANA, Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja
nad 250 milijonov dinarjev

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tek. račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge pred dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Stanje vložnega denarja
nad 1000 milijonov kron

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naših hranilnicah, ker je denar tu popolnoma varen.